

Na hraniciach biopsychosociálneho v medicíne

(diskusia)

V r. 2000 napísal Doc. MUDr. V. Hort, CSc úvodník do časopisu ČS. psychiatrie v ktorej uznáva veľký prínos neurochemických poznatkov a zobrazovacích prostriedkov, smerovanie k biologizácii psychiatrie a tiež podotýka, že z určitého uhla pohľadu môže slovo „biopsychosociálny“ byť vnímané ako popletenec či zlepenec rôznorodých častí a princípov, ktoré môžu len veľmi symbolicky vyjadrovať charakteristiku zdravia a nemoci. Upozorňuje na dôležitosť dôsledne kritického prístupu, potrebu disponovať len overenými a overiteľnými faktami s možnosťou ich oponentného posúdenia. Varuje pred tzv. „tunelovaním“ psychiatrie.

V r. 2002 v tom istom periodiku reaguje na tento článok prednosta oddelenia pre cerebrálnu elektro a magneto terapiu v jesenníkoch, MUDr. O. Gruner, CSc. Udáva, že vo svojej viac ako 50 ročnej praxi sa stretol so situáciami a oblasťami, ktoré často zo submikroskopického detailu prenikali do hlbších oblastí psychického diania a tiež javy, ktoré svojim biopsychosociálnym zakotvením nielen rozsiahle ovplyvňovali sociálne bytie, ale presahovali aj do oblastí, ktoré sú mimo preukazaných zákonitostí a postrádajú doteraz akékoľvek vysvetlenie. Fotodokumentáciou dokazuje, že hypnóza nie je len subjektívnym javom. Podarilo sa mu v hlbkej hypnóze vo vysokofrekvenčnom magnetickom poli zachytiť farebnú fotón –elektrónovú emisiu z brušiek prstov hypnotizovaného a hypnotizéra. Dr. Gruner uvádza, že ak sa aj v tomto Kirlianovom elektrografickom snímku jedná o výraz zmien kožnej vodivosti, či o prejav zachytenia špecifických signálov, vychádzajúcich z organizmu – jedno je jasné, že sa jedná o objektívne zachytené zmeny, ktoré sa pod vplyvom hypnózy dejú najmenej na vegetatívnej úrovni. Konštatuje, že nehmotné pôsobenie pri hypnóze (zrakové vnemy, sluchové vnemy) vykonali prácu a vyvolali v štruktúrach mozgu biochemické deje na úrovni makromolekúl – pravdepodobne na úrovni neuromediátorov. Ďalší presah mikrosвета do oblasti psychicky uvádza príkladom – a to desiatky rokov používaný tzv. elektronický šum v elektrospánku a liečbe bolesti. Elektronický šum je vytváraný superpozíciou, v experimentálnom prípade vzájomným premiešaním striedavých elektrických prúdov s kmitočtom frekvencií od 5 kmitov za sekundu až po frekvenciu 5000 kmitov za sekundu. Podľa klasických predstáv by tento šum nemal byť mozgom vôbec prijímaný, ev. nemalo by dôjsť k fyzikálnej zmene či reakcii. V skutočnosti Dr. Gruner preukázal účinok tohoto elektronického šumu experimentálne v mozgu králik. Elektródy boli zanorené do medzimozgu králik. V okamihu zahájenia elektronického šumu, králik upadol do celkovej elektroanestézie (elektronarkózy). Používa Pribramovu hypotézu o holografickom fungovaní mozgu na vysvetlenie tohoto javu. Táto hypotéza hovorí, že v mozgu existujú potenciály, nesené pomalými elektromagnetickými vlnami, potenciály, ktoré majú analógový charakter a spojte sa menia na synapsách medzi neurónmi. V ďalšom Dr. Gruner spomína príklad presahu biopsychického do sociálnych zákonitostí na ktorý narazil náhodne pri hodnotení elektroencefalogramu pri počúvaní tzv. tzv. „technohudby“, ktorá sa blíži so svojimi desiatkami decibelov hrmotu, ktorý vydáva prelet tryskového lietadla. Tu je FFT záznam EEG: prvý obrázok v klúde, druhý pri počúvaní technohudby. Zvýšený výskyt tzv. hedonistických theta vln je výrazom toho, že dominancia mozgových dejov prechádza stále viac do allokortikálnych formácií, do miest, ktorých aktivita je vyvolaná tzv. „agresívnymi“ monoamínmi. je možno predpokladať, že integračná hladina z neokortikálnych oblastí prechádza do oblastí allokortikálnych a do limbických okruhov. V EEG záznamoch pri počúvaní technohudby sa nie zriedkavo vyskytovali epigrafoelementy vo forme hrotov a následných pomalých vln signalizujúcich subklinický epi- paroxysmus. tieto zmeny podľa Lopéza de Silvu môžu predstavovať zmenu integračnej úrovne, jej pokles z neokortexu do allokortexu i limbických okruhov a môžu predstavovať spomínané hedonistické vlny

zaplavujúce mozgové štruktúry endorfínmi a tak vedúce často k zámerným tendenciám tieto stavy opakovať. To všetko je doprevádzané zmenou mozaiky práve účinných neuromediátorov. Možno konštatovať, že istý druh vln, ktorými je technohudba nesená spôsobuje nielen elektroencefalografické ale aj chemické zmeny v mozgových formáciách a odovzdáva integráciu na allokortikálnu úroveň, ev. limbickú- lúbeznú úroveň. To ovšem platí aj v tom prípade ak sa jedná o neradostné deje. Túžba po záplave mozgu endorfínmi sa nemusí týkať len obľuby technohudby, tiež aj obľuby alkoholu, drog, bohužiaľ aj prívržencov rôznych fanatických skupín sebaobetovania v mene rozličných predstáv či kultúr. V tomto Dr.Gruner plne súhlasí, že časť týchto javov môže byť i parazitne využívaná rôznymi iniciatívami, ktoré sa zámerne priradujú k psychiatrii. V ďalšom sa Gruner zaoberá teóriou existencie psycho-morfologických polí (keď pozorovateľ mení predmet pozorovania), ale to by bolo ťažkým filozofickým odbočením od témy stresu a jeho psychofyziologických súvislostí.

V tejto súvislosti stojí za zmienku existencia technológií, ktoré pôsobenie zvuku na mozog využívajú na jeho harmonizáciu a synchronizáciu v rámci antistresových programov – HemySync..